

تاوانبارکردنی شوین کهوتوانی حهق

بهناحہق

م / مولانا کریم محمد انور
پیشی دینی و خانہ عریضی
منگوتی فرماق نہ سولمانی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على
نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين .
کاتیک خوی گه وره و میهره بان بهرنامه ی
حهقی ناردہ خواره وه بۆ سهر پیغه مبه ر
هه رله و کاته وه له گه ل ئه وه ی
کۆمه لیک ی زۆر له موسلمانان به راستی
شوینی ئه وه بهرنامه پاک و جوانه
که وتبوون و به ئیختیاری خویان وه به
یه قین و قه ناعه ته وه ئه وه ئیسلامه یان
قه بول کردو ده عوه و بانگه وازیان بۆ ی
کرد، هه ر له و کاته وه و تا ئیستا و تا
قیامه تیش کۆمه له که سانیک په یدا بوون
که بوختان و قسه ی ناشیرین و سوکیان به
شوین که وتووانی حهق ده ووت و درۆ

بوختانیان بۆ هه لده به ستن، دیاره نمونه
گه لیک ی زۆر هه ن که راستی ئه م
بابه ته مان بۆ ده رده خات دیاره دیارترین
که سانیکیش که زۆر بوختان و قسه یان پی
و تراره و ده وتریت ئیمامه به پرزه کانی
ئه هلی سوننه و قوتابیه کانیان، له بهر
ئه وه ی به رده وام ئیمامه به پرزه کانی
ئه هلی سوننه بهرنامه ی حهق و راستی
ئیسلامیان وه کو خۆ ی گه یاندوه به
قوتابیه کانیان وله سه ر ئیسلامی
راسته قینه په روه رده یان ده کردن ئه مه
جگه له وه ی به رامبه ر قوتابیه کانیان به و
شیوه یه بوون به رامبه ر موسلمانانیش
هه مان هه لو یست و گوفتاریان هه بوو، وه
به رده وام به رامبه ر موخاله فاته کانی دین

نيه تيان خراپه، وه كاتيك قسه ده كريت
 به قوتايه كاني ئيمامي نه حمه ده
 مه به ستیان خودی ئيمام نه حمه ده
 (په حمه تی خوی لی بیت) نه م نسلوبه
 واته قسه ووتن به قوتايه كاني ئيمامي
 نه حمه دو مه به ستیان خودی ئيمامي
 نه حمه ده نه واشتیکي پرون و ناشکرایه،
 ريگه يه که که سانی نه هلی بیده ع ده یگر نه
 بهر بۆ تانه دان له زانایانی نه هلی سوونه و
 هه لگری سوونه تی پیغه مبه ر ﷺ که به
 راستی بانگی خه لکی ده که ن بۆ شوین
 که تنی سوونه تی پیغه مبه ر ﷺ وه به
 راستی نیشانه ن بۆ پۆشن کردنه وه ی
 ريگه ی پیغه مبه ری خودا ﷺ به حه ق،
 به لام نه وانه ی که مه نه جیکي تیکه ل له
 حه ق و به تالیان هه یه و گومرآن و تانه و
 قسه ووتن به زانایان و شوین که و توانی
 حه ق بۆته و ویردی سه ر زمانیان بیریان
 له وه کردۆته وه له که دار کردنی شوین
 که توانی حه ق به وه باشه بۆیان که
 خه لکی و موسلمانان دوور بخنه وه له و
 زانایانه ی که به راستی خزمه تی سوونه تی
 پیغه مبه ری خویان ﷺ کردوه به
 هه ستی خویان گه ر بیت و نه مان تانه و

له هه مو کات و سه رده ميکدا
 وه ستاونه ته وه و به قورئان و سوونه تی
 راستی پیغه مبه ری خوا ﷺ بهر په رچی
 نه و موخاله فاتانه یان داوه ته وه، هه ميشه
 پاريزگارییان له و ئيسلامه پاک و جوانه
 کردوه له هه ر باریکدا بو بیت، له کاتی
 خووشی و ناخوشیدا له کاتی
 ده وله مه نیتی و هه ژاریدا وه له کاتی
 گرتن و ئازارو نه شه که نه جده دا هه مان
 هه لو یست و هه مان مه وقیفیان به رامبه ر
 قورئان و سوونه ت هه بووه (په حمه تی خوا
 له هه موویان بیت)، ئيمای (الذهي)
 (په حمه تی خوی لی بیت) له کتیبی:
 (سیر أعلام النبلاء) له بهرگی (١٣)
 لاپه ره (١٧٤) دا ده فه رمیت به (عبدالوهابی
 کورپی الوراقیان) ووت، نه گه ر هاتوو
 که سيك قسه ی ووت به (أبي طالب و
 موروزي) که دوو قوتابی ئيمام نه حمه دن
 (په حمه تی خویان لی بیت) وه ئيسلامی
 راسته قینه یان له ئيمامي نه حمه ده وه
 وه رگرتوه ئایا له و که سه دوور
 بکه وینه وه باشتر نییه؟ فه رموی: به لی
 دوور که وینه وه باشتره چونکه نه وانه ی
 نه و قسه یه ده که ن ناوه پۆکیان ناراسته و

ره حمه تی خوا له ئیمامی ئه حمه د بیت جا
 ئه وهی قسه ده لیت به شوینکه وتوانی
 حهق به راستی که سیکه لای داوه له
 کارکردن به سوننه تی پیغه مبه ﷺ به لام
 زانایانی ئه هلی سوننه و شوین که وتوانی
 به راستی ریز ده گرن له شوین که وتوانی
 حهق و خوشیان ده ویت بویه ئه مه یه حهق
 لای ئه هلی سوننه بویه ئیمای (قتیبه ی
 کورپی سعید) له کتابی (الإیمان) دا
 ده فه رمیت: ئه گهر پیاویکت بینی
 خوشه ویستی هه بوو بۆ (سوفیانی ثوری و
 مالیکی کورپی ئه نه سو و ئه وزاعی و شافعی)
 -ئه مانه وهک چهند نمونه یهک- وه بزانه
 که ئه و پیاوه ئه هلی سوننه یه، چونکه
 که سانیکی خوش ده ویت ئه هلی سوننه ن.
 هه روه ها (خطیب البغدادی) له کیتابی
 (الکفایة) دا بۆمان نه قل ده کات و
 ده فه رمیت: (ابو ذرعة راضی) ده فه رمیت:
 ئه گهر دیت که سینک سوکایه تی ده کات به
 یه کیک له ئه صحابه کانی پیغه مبه ری خوا
ﷺ بزانه ئه و که سه زندقه له بهر ئه وهی
 ئیمه پیغه مبه ری خوا ﷺ به حهق
 ده زانین و که للامی خودایش به حهق
 ده زانین، وه ووته کانیشیان به حهق

قسه به حهق و شوین که وتوانی حهق بلین
 ئیتر خه لکی حه قیان لا سووک ده بیت و
 ئیتر ئه مانیش چۆنیان بوویت ئاوها له
 خه لکی بکه ن، بویه (ئه حمه دی کورپی
 حسن) یه کیکه له زانایان به ئیمامی
 ئه حمه دی فه رموو: لای (ابن قتیله)
 کابرایهک هه بوو له مه کهکه داده نیشته له
 زه مانی ئیمامی ئه حمه ددا ئه م قسه یه یان
 ووت: ووتیان ئه و کابرایه باسی شوین
 که وتوانی حه دیس ده کات به خراپه و
 ده لیت شوینکه وتوانی حه دیسی
 پیغه مبه ﷺ قه ومیکی خراپن کاتیک
 ئیمامی ئه حمه د گوئی له م قسه یه بوو
 هه ستایه سه ر پی و جله کانی ته کاندو
 هه ستاو پویشته و فه رموو: (زندیق
 زندیق) فه رموو: هه رکه سینک ئه و قسه یه
 بکات زه ندیقه، پاشان چوه وه بۆ مال
 (ابن تیمیه) (ره حمه تی خوای لی بیت) له
 (مجموع الفتاوی) دا ده فه رمیت: (ئه و
 قسه یه ی ئیمامی ئه حمه د ئه وه
 ده گه یه نیت که ئیمام زانیوویه تی ئه هلی
 اهوا مه به ستیان چی یه کاتیک قسه ده لین
 به شوین که وتوانی پیغه مبه ﷺ ده لی
 به راستی چاک لییان تیگه یشتوو

ده زانين، باشه ئەگەر ئەصحابه به پێزه کان ﷺ نه بوونایه کێ ئەم حه قه ی به ئیمه ده گه یاند، ئەگەر ئەوان بۆمانیان باس نه کردایه کێ فییری ده کردین که حه ق و ناحه ق و باشه و خراپه، لیک جیا بکهینه وه، پاشان فه رمووی: ئەهلی ئاره زوو ئەهوا دیانه ویت شاهیده کانی ئوممه تی محمد ﷺ بریندار بکه ن واته: ئەصحابه ﷺ به لام حه قه خویان له که دار بکرین چونکه ئەوانه لایان داوه له مهنه جی پیغه مبه ر ﷺ که واته برایان با چاک بزانیان تانه دان و قسه ووتن به زانایان و قوتابیه کانیان مه به ستیان پی شه خصی خویان نییه، به لکو مه به ستیان پیی تانه دانه له مهنه جیان که مهنه جی پیغه مبه ره ﷺ مه به ستیان پیی ئەوه یه که ده عوه ی حه ق وه ک خوی نه مینیتته وه وه خه لکی له سه ر پێگای راست چه واشه بکریت ئەوه مه به ستی سه ره کیانه، بۆیه ئیمامی ئەحمه د له ووته یه کی تر دا ده فه رمیت: ئەگەر بیت و پیاویک تانه بدات له (حمادی کورپی سلمه) چاک بزانه ئەوه ده ستیکه و دروست کراوه بۆ ئەوه ی ئیسلامی پیی له که دار بکریت، چونکه

(حمادی کورپی سلمه) زۆر توندو تیژ بووه به رامبه ر ئەهلی بیده ع و خیانه ت کاران له مهنه جی پیغه مبه ر ﷺ ئەهلی بیده ع به رامبه ر زانایان و قوتابیه کانیان له کۆندا ئەوه هه لویستیان بووه، شوین به شوین ئەواندا و به دوای مهنه جی ئەواندا تانه دان و قسه ووتن و بوختان هه لبه ستن بۆ زانایانی ئەهلی سوننه له م پۆژگار ه دا بۆته شتیکی باو له ناو شوین که وتوانی ئەهلی بیده عدا وه کو تانه دان له (شیخ الإسلام ابن تیمیه وابن القیم وبن بازو شیخ الألبانی وشیخ العثیمین)، (په حمه تی خویان لی بیت) وه له وینه ی ئەوان وه تانه دان له قوتابیه کانیان وه کو ئەوه ی ده لێن ئەمانه به کرێ گیراوی حکومه تن یان بی ئاگان له بارودۆخی پۆژگار یان ترسنۆکن له کاتی کدا ئەم زانا پایه به رزانه له هه ولی به رده وامدا بوون بۆ بلاو کردنه وه ی زانیاری هه ردوو وه حیه که (قورئان و سوننه ت) ئەگەر ئەوان پیی بزانیان ئەوه تانه دان له سوننه تی پیغه مبه ر ﷺ وه تانه دان له سوننه ت و ده عوه ی پیغه مبه ره ﷺ چونکه زانایان میراتگری پیغه مبه ره رانن، میراتی

(شیخ ئهلبانى) بنوسریت (په حمه تی خوی لی بیت) خوا ده زانیت چه ندی تانه و ته شه ره ئاراسته ی ده کریت له کاتی کدا (شیخ ئهلبانى) (په حمه تی خوی لی بیت) ئه و که له پیاوه ی ئیسلام که بو ماوه ی (۶۰ سال) خزمه تی سوننه تی پیغه مبه ری خوی ﷺ کردوه پوژیک له پوژان ئه م پیاوه له خزمه ت کردن به ئیسلام بیزار نه بووه و ته وقه ی له گه ل هیچ تاغوت و سته مکاری کدا نه کردوه و له سه ر سفره یان نانی نه خواردوه، که چی تانه داران ئه م پیاوه و هه موو زانا پایه به رزه کانی شوین که وته ی حهق به پیاوی سولته و ترسنوک و باوه ش کردوو به دونیادا ناوزه ند ده کهن و له که سایه تی و حورمه ت و پیزیان داده گرن، یه کیک له قوتابیه کانی خوی که ماوه ی بیست و ئه وه نده سال له گه لیدا بوو ده لیت: روژیکیان له شیخم پرسى تو تاكو ئیستا له گه ل هیچ تاغوتی کدا ته وقه ت کردوه؟ پیمی فه رموو: نه خیر، ووتم: تا ئیستا له گه ل هیچ تاغوتی کدا نانت خواردوه؟ فه رموی: نه خیر پاشان په لاماری ده ستیم داو وویستم ماچی بکه م به لام

پیغه مبه رانیش بریتی بووه له جی هیشتنی زانست و زانیاری که ئه مانیش پاریزگاری ئه و زانیاریانه ن و ده یگه یه نن به شیوه یه کی راست و دروست (په حمه تی خویان لی بیت) که واته ئه و تاریکایه ی که ده یبینن له لایه ن تانه دارانه وه به رپا کراوه پیویسته پیشی پی بگرین، وه پیویسته که سانیکى دلسوزو خه مخورو راستگو له گه ل دینی خودا له موسلمانان هه بن تا به رده وام به رپه رچی قسه و تانه و ته شه ره ی ئه هلی بیده ع بده نه وه، وه هه له و که م و کورتیه کانیان بو خه لکی باس بکه ن تا موسلمانان لییان دوور بکه نه وه و به قسه و هه لسوکه وتیان هه لته خه له تین، ئه هلی بیده ع هه موو په یگه یه که ده گرنه بهر به رامبه ر شوین که وتوانی حهق به تاییه تی زانیان و قوتابیه کانیان بو ئه وه ی له بهر چاوی خه لکی سوکیان بکه ن جا به قسه پی ووتن بیت یان به نووسین بیت له سه ریان وه که ئه و نامیلکه یه ی له سه ر (شیخ بن بان) نوسراوه که گه لیک دروو تانه دراوه ته پالی که ئه و لیی به رییه، وه هه ر له و نامیلکه یه دا وه عدی ئه وه دراوه که له سه ر

پیاوانه (شیخ ابن بازو، شیخ الألبانی، شیخ العثیمین) و وینهی ئهوانیش له بهر ئه وهیه ئه مرۆ له جیهانی ئیسلامیدا زۆر کار به ناو ئیسلامه وه ده کریت له کاتی کدا ئیسلام له هه موو ئه و کارانه به ریه، ئه م پیاوه به پیزانه هیش هه لده سستان به روونکردنه وهی ئیسلامی راسته قینه و به خه لکیان پاده گه یاندو له کۆرپو محازره کانداسیان ده کردو نامیلکه یان له سه ر ده نووسی و بلاو کرایه وه به راستی وه ک گورزیکی کوشنده زیانی ده گه یاند به ئیش و چالاکیه کانی ئه هلی بیده ع و له کاری ده خستن، ئه هلی بیده عیش به م کاره ی ئه م که له پیاوانه زینیان لی ده که وت و خه لکیان لی دوور ده که وت ه وه بویه ئه مانیش زۆر به شیوه یه کی بی ویزدانانه که وتنه تانه و توانج دان له م پیاوانه و هه زاره ها بوختان و درۆ قسه ی نابه جییان بۆ هه لبه ستن بۆ ئه وه خه لکی لییان دوور بکه وینه وه و گوئی بۆ قسه یان نه گرن، له پاش مردنیشیان (په حمه تی خویان لی بیته) کۆتاییان به م کاره یان نه هیناوه و به رده وامیش ده بیته تا پۆژی قیامه ت، له گه ل هه موو ئه م کاره

نه هیشت، و وتم: به راستی حه قه ئه وه ده سته ماچ بکریت که له گه ل ه یچ تا غوتیکدا ته وقه ی نه کرد بیته و له سه ر سفره ی نانی نه خوار دبیته و له گه ل ه یچ تا غوتیکدا هه نگای نه نابیته، به راستی سهیره که له م پۆژگاره دا لیره و له وی ده بیستین که هه ندی گه نجی نه زان و ه یچ نه دیوو جنیو دان و تانه لیدانیان له م پیاوه به پیزه یان کردوه به پیشه، بیگومان به ته وجیهاتی سه ره وه یان ئه م په وشته فیڕ بوونه ئیمه دوعا بۆ ئه وه گه نجه پاک و جوانانه ده که ین و له خوا داواکارین که خوی گه وره هیدایه تیان بدات بۆ پێگای راست به لام تی ناگه ین بۆ ده بیته جنیو به م که له پیاوانه بدریته؟! له پینا و چیدا؟! چی زیانیک له و پیاوه به پیزانه ده که ویته؟ وه پاشان چ زیانیک ده دریته له ئیسلام و شوین که وتوانی حه ق به راستی کاره که یان بی سوده چونکه وه عدی خواجه که ده بیته ئه وه ی حه ق و راسته سه ربکه ویته و ئه وه ی خراپه ده بیته ژیر بکه ویته، جا هه رچه نده دۆست و دوژمنی ئه و بریاره ئیلاهییه زۆربن، به راستی تانه دان له م که له

ئہ ہلی بیدہ ع ئہ نجامیان دہ دہن بہ رامبہر
 ئہ م کہ لہ پیاوانہ بؤ ئہ وہی بہ راستی زانا
 پایہ بہ رزہ کانمان خؤش بویت و
 پشتگیریان بکہین، ہر وہا بؤ ئہ وہی
 زیاتر ئہ ہلی بیدہ ع و شوین کہ وتوانیان
 بناسین و خؤمانیان لی بپاریزین، ئہ م سی
 پیاوہ بہ ریزہ و وینہی ئہ مانیش فہ توایان
 لہ سہر کؤچ کردن بؤ وولاتی کافران و
 مانہ وہ تییدا بہ بی عوزریکی شہرعی بہ
 حہرام دہ زانن، بہ لام سہیرہ ئہ وہی قسہ
 بہ م کہ لہ پیاوانہ دہ لیت خؤی لہ وولاتی
 کوفردا ئیقامہی و ہر گرتوہ لہ گہ لئہ ہلی
 ئہ و وولاتہ دا دہ ژیت لہ کاتیکدا
 پیغہ مہری خوا ﷺ دہ فہ رمیت:

(أنا بريء من كل مسلم يقيم بين أظهر
 المشركين . قالوا يا رسول الله ﷺ ولم؟ قال
 لا تراءى نارهما)^(۱).

واتہ: من بہریم لہ ہہ موو موسلمانئ کہ
 نیشتہ جئ بی ہہ لبرٹیریت لہ نیوان ہاوبہ ش

(۱) (رواہ أبوداود والترمذی والنسائی، وصححہ الشیخ
 الألبانی فی صحیح سنن أبی داود: ۲۶۴۵، وصحیح سنن
 الترمذی: ۱۶۰۴، وصحیح سنن النسائی: ۴۴۴۸،
 والسلسلۃ الصحیحۃ: ۶۳۶) .

ناشیاوہیان کہ بہ رامبہر ئہ م کہ لہ پیاوانہ
 دہیکہن ہیشتا ناتوانن بہ شیوہیہ کی
 یہ کجارہ کی دہست بہرداری قسہ و
 فہ توای ئہ م پیاوہ بہ ریزانہ بن، لہ
 لایہ کہ وہ قسہیان پی دہ لیت و لہ لایہ کہ وہ
 ئیعتیماد دہ کہ نہ سہر قہ ول و قسہ و
 فہ توکانیان و قسہ کانیان، ہہ لبت ئہ و
 قہ ول و فہ تو او کتابانہی کہ خزمہ تی
 خؤی و کؤمہ لہ کہی دہ کات، لہ م کاتانہ دا
 شیخ و عالم و زانو موجتہ ہیدن و لہ و
 لاشہ وہ ترسنؤک و خزمہ تکاری سولتہ و
 بہ کری گیارون، سبحان اللہ لہ م ویژدان و
 ئینسانیتہ و موسلمانئیتیہ ! .

تاوانبار کردنی شوین کہ وتوانی حہق بہ
 ناحہق لہ و کاتہ وہی ئیسلام ہاتوہ
 دہستی پی کردوہ و تا رؤژی قیامہ تیش
 بہردہ وام دہ بیت، بہ لام ہہ میثہ ئہ وانہی
 خؤیان بہ شوین کہ وتہی پیغہ مہر ﷺ
 دہ زانن لہ خوشک و برایانی موسلمانم
 حہقہ چاک شارہ زا بن لہ ہہ لویتستی ئہ و
 زانایانہ بہ رامبہر ئہ و کارانہی کہ لہ
 جیہاندا دہ کریت بہ ناو دینہ وہو
 موخالہ فہی ئیسلامہ، ہر وہا حہق وایہ
 چاک تی بگہین بہ رامبہر ئہ و کارانہی کہ

په يداکهران، ده بیټ ئه وه نده له یه کتر
 دوربن ناگری یه کتری نه بینن.
 زور سهیره له و لاهه قسه به ئه وان
 ده لاین و له و لاشه وه پازییه له و ولاتی
 جوله که و گاوردن بژی و ژیانیان له گه لدا
 به سه ر بیات.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب
 العالمین
 و صلی الله علی نبینا محمد و علی آله
 و صحبه وسلم.

سایتی به هشت
www.ba8.org
 1429 کۆچی

ئه ره خوشکان و برایان حه قیټی
 واده بیټ؟! شوین که وتنی حه ق و
 ده بیټ؟! ئیدیا کردن و بانگ شه کردن
 بو شوین که وتنی سوننه تی پیغه مبه ر ﷺ
 واده بیټ!؟

له کۆتاییدا ئومیده وارم به چاکی له حه ق
 تیگه یشتبیتین و کاری پی بکه ین چونکه
 هاوکیشه ی پرسیاره کان ئالۆزو دۆزینه وه و
 جیا کردنه وه ی حه ق له ناحه ق زور
 ئه سته م بووه، بویه داواکارین له خوی
 گه وره که زیاتر هیدایه تمان بدات بو سه ر
 حه ق و کار کردن پی، وه بمانکات به
 برای راسته قینه ی یه کتر و امان لی بکات
 له یه کتر تی بگه ین پیش ئه وه ی بریار
 بده ین، وه ئیصلا حمان بکات بو کاری
 چا که و ته وفی قمان بدات بو هه موو قسه و
 کاریکی خیر.